



# Handleplan for regionalt samarbejde mellem delstaten Slesvig-Holsten og Region Sjælland 2025-2026

September 2024

# Handleplan for regionalt samarbejde mellem delstaten Slesvig-Holsten og Region Sjælland 2025-2026

Delstaten Slesvig-Holsten og Region Sjælland underskrev en ny fælles erklæring om regionalt samarbejde ved Fehmarnbelt Days i Rødbyhavn den 12. juni 2023. Fælleserklæringen udgør rammen for samarbejdet mellem parterne.

Til konkretisering af indsatser mellem delstaten Slesvig-Holsten og Region Sjælland udarbejdes 2-årige handleplaner til fælleserklæringen. Handleplanerne udarbejdes i dialog mellem Region Sjælland og delstaten Slesvig-Holsten. Handleplanen beskriver konkrete indsatser både på den korte og længere bane frem mod 2029, hvor den faste forbindelse står klar. Indsatserne ligger primært inden for parternes egne områder, men vil samtidig fokusere på indsatser, der styrker samarbejdet for en integreret grænseregion i samarbejde med centrale aktører på tværs af grænsegeografien. Parterne vil arbejde for at sikre finansiering til de nødvendige indsatser og her er Interreg 6A et vigtigt værktøj.

Handleplanen udgør et vigtigt bidrag til at nå de 17 verdensmål for bæredygtig udvikling i FN's Agenda 2030 - både for samarbejdet mellem delstaten Slesvig-Holsten og Region Sjælland samt for grænseregionen som helhed. Ud over at bæredygtighedsmålene påvirker de enkelte indsatser, yder handleplanen et særligt bidrag til mål 17 "Partnerskaber for handling" med delmålet om at forbedre den politiske sammenhæng og den makroøkonomiske stabilitet.

Handleplanens indsatser er defineret under fælleserklæringens fire hovedområder herunder:

## Indhold

<b>1. Regional Udvikling</b>	<b>3</b>
a. Styrket politisk samarbejde i Femern Bælt regionen	3
b. Europæisk centrum for grønne løsninger	3
c. Styrke virksomhedssamarbejder	3
<b>2. Mobilitet og arbejdsmarked</b>	<b>3</b>
a. Ambitiøs togbetjening over Femern Bælt	3
b. Sammenhængende og prismæssigt attraktive rejser over Femern Bælt	3
c. Samarbejde om sammenhængende infrastruktur	3
d. Fast pendlervejledning i grænsegeografien	4
<b>3. Uddannelse og kulturelt samarbejde</b>	<b>4</b>
a. Flere borgernære møder og relationer over Femern Bælt	4
b. Samarbejde om madkultur og fødevarerproduktion	4
c. Grænsenær sprog- og kulturforståelse	4
d. Øgede muligheder for uddannelse på tværs af grænsen	4
<b>4. Klima og miljø</b>	<b>5</b>
a. Grøn infrastruktur til omstilling af tung trafik	5
b. Grønne løsninger koblet til den faste Femern Bælt-forbindelse	5

# 1. Regional Udvikling

## a. Styrket politisk samarbejde i Femern Bælt regionen

Inden udgangen 2025 er der etableret et fokuseret grænseoverskridende politisk samarbejdsforum på tværs af Femern Bælt, som kan gennemføre og forfølge centrale politiske dagsordener på tværs af geografien. Samarbejdet består af de centrale politiske aktører i Femern Bælt regionen.

## b. Europæisk centrum for grønne løsninger

Grænsegeografien skal være en pionerregion inden for den grønne omstilling, som skal udvikle løsninger til det europæiske kontinent og resten af verden.

Med relevante aktører samarbejdes om en strategi for den 'grønne' profil og promovning af grænsegeografien, som kan sætte retning på økosystemet inden for den grønne omstilling. Uddannelse, forskning og arbejdskraft skal alle medvirke til at regionen bliver førende indenfor den grønne omstilling. I 2025 iværksættes en fælles analyse af potentialet i den fælles region særligt i relation til produktion og anvendelse af grøn energi.

## c. Styrke virksomhedssamarbejder

Begge sider af Femern Bælt består hovedsageligt af små og mellemstore virksomheder, som på grund af deres mere regionale orientering kan drage fordel af et tættere grænseoverskridende samarbejde. Parterne stræber efter bedre økonomisk integration mellem de to regioner ved at opfordre til et intensiveret samarbejde mellem erhvervsfremmeaktører og styrke eksisterende netværk.

# 2. Mobilitet og arbejdsmarked

## a. Ambitiøs togbetjening over Femern Bælt

Parterne støtter målet om en koordineret grænseoverskridende køreplan for togtrafikken i Femern Bælt regionen. Parterne vil derfor arbejde sammen med fjernbaneoperatørerne for at fremme den bedst mulige fjerntrafik. Parterne vil intensivere deres koordinering og planlægning af den grænseoverskridende lokale jernbanepassagertransport og fremme dette hos de relevante institutioner. En succesfaktor for velfungerende og koordineret offentlig transport er god tilgængelighed gennem inddragelsen af lokale knudepunkter i grænseregionen, som skal muliggøre en gnidningsløs overgang fra regional til langdistancetransport.

Etableringen af grænseoverskridende lokal persontransport med jernbane giver regionerne mulighed for at vokse sammen på tværs af grænsen.

## b. Sammenhængende og prismæssigt attraktive rejser over Femern Bælt

Parterne vil arbejde for, at det bliver muligt at krydse grænsen uhindret og uden skift i den offentlige transport. Parterne vil derfor arbejde for, at samarbejdet om billetter og billetpriser på tværs af Femern Bælt er etableret senest, når Femern Bælt-forbindelsen åbner i 2029. Prisfastsættelsen vil være et vigtigt parameter for at forbinde to regioner, hvor udvikling og vækst ikke kan tages for givet.

## c. Samarbejde om sammenhængende infrastruktur

En bedre fremkommelighed vil øge både vækst- og udviklingsmuligheder for grænsegeografiens borgere og virksomheder. Parterne vil løbende samarbejde om at skabe de bedst mulige transportforhold for mennesker og varer i grænseregionen og videre mod Skandinavien.

#### **d. Fast pendlervejledning i grænsegeografien**

Etableringen af den faste Femern Bælt forbindelse vil drive udviklingen af det integrerede arbejdsmarked fremad. Pendlingen over Femern Bælt er allerede i dag stigende. Derfor skal der sikres en pendlervejledning, som kan vejlede borgere og virksomheder i at bo og arbejde på tværs af grænsen. Senest i 2025 er der sikret et budget og en fast organisering til rådgivning af medarbejdere og virksomheder om at leve og arbejde på begge sider af den dansk-tyske grænse.



### **3. Uddannelse og kulturelt samarbejde**

#### **a. Flere borgernære møder og relationer over Femern Bælt**

Der skal afholdes aktiviteter for borgerne i geografien. Det skal medvirke til at styrke relationer og samarbejde over Femern Bælt og videreudvikle det gode naboskab. I handleplanperioden 2025 og 2026 sikres deltagelse til minimum to projekter, der er borgerrettede i formål eller aktiviteter.

#### **b. Samarbejde om madkultur og fødevareproduktion**

Mad og fødevarer har en særlig evne til at bringe mennesker sammen og kan være en løfte-stang for udvikling og integration i grænsegeografien. I begge regioner er der fokus på produktion af kvalitetsfødevarer. Samarbejde inden for madkultur og lokal fødevareproduktion skaber viden, identitet, kompetencer og nye madoplevelser i Femern Bælt regionen.

#### **c. Grænsenær sprog- og kulturforståelse**

Der skal iværksættes indsatser, der øger kendskabet til sproget i modsatte geografi. Det skal ske i samarbejde med offentlige og erhvervsaktører på tværs af grænsen. Sproget er en afgørende faktor i at sikre indsigt i kulturen på den anden side af grænsen. Det bidrager til øget samarbejde og skaber bedre tilgængelighed til uddannelse, arbejdsmarked og tilbud i hele grænseregionen. Parterne planlægger at igangsætte et initiativ som skal forbedre kendskabet til sproget i den modsatte geografi.

#### **d. Øgede muligheder for uddannelse på tværs af grænsen**

Mulighederne for uddannelse på tværs af grænsen skal forbedres. Borgerne skal finde det eftertraktet at tage en uddannelse på tværs af grænsen. Det gælder på alle niveauer, at uddannelsessamarbejde blandt uddannelsesinstitutioner på tværs af grænsen skal fremmes. Det er en særlig udfordring at skaffe tilstrækkeligt kvalificeret arbejdskraft på tværs af grænsen - særligt inden for de grønne brancher i vækst. Samarbejde inden for disse uddannelser udgør derfor en vigtig markør for grænsegeografiens potentialer.

## 4. Klima og miljø

### a. Grøn infrastruktur til omstilling af tung trafik

Begge parter stræber efter en miljøvenlig omlægning af den tunge godstransport. Den faste forbindelse over Femern Bælt vil medføre mere trafik og større mængder gods, som skal passere gennem grænseregionen. Begge parter ønsker derfor at styrke deres samarbejde på dette område. Ud over målet om at flytte godstransporten over på jernbane skal der også søges løsninger til emissionsfri godstransport på vej. Delstaten Slesvig-Holsten og Region Sjælland er allerede involverede i GREATER4H- og H2ignite-projekterne, der er finansieret af EU, for at bestemme potentialet for grøn brint til tung godstransport. Parterne sigter også efter at arbejde sammen om yderligere løsninger til dekarbonisering af tung transport.

### b. Grønne løsninger koblet til den faste Femern Bælt-forbindelse

Femern-forbindelsen vil kræve nye innovative grønne løsninger, som ikke har set verden endnu. I 2025 vil muligheden for at igangsætte et Interreg-projekt mellem danske og tyske partnere blive undersøgt. Projektet skal medvirke til at udvikle og gribe grønne innovationer og læring afledt af byggeriet af den faste Femern Bælt-forbindelse. Indsatsen skal medvirke til at etablere og opbygge samarbejdsstrukturer mellem virksomheder, videns- og uddannelsesinstitutioner og knytte dem til det eksisterende videns- og læringscenter i Rødbyhavn.



# Underskrift

Kiel, 6. september 2024

Underskrevet i Kiel den 06.09.2024 i fire eksemplarer, to på tysk og to på dansk, begge sprogversioner er gyldige.

---

**Daniel Günther**

Ministerpræsident, Delstaten Slesvig-Holsten

---

**Werner Schwarz**

Minister for landbrug, landdistrikter, Europa og forbrugerbeskyttelse,  
Delstaten Slesvig-Holsten

---

**Heino Knudsen**

Regionsrådsformand, Region Sjælland

---

**Christian Wedell-Neergaard**

Formand for udvalget for regional udvikling, uddannelse, kollektiv trafik  
og internationalt samarbejde, Region Sjælland

